

2012 metų sausio – rugsėjo mėnesių ataskaita

„Finasta“ Naujosios Europos TOP20 subfondas

I. BENDROJI INFORMACIJA

1. „Finasta“ naujosios Europos TOP20 subfondo (toliau – Subfondo) duomenys:

Pavadinimas	„Finasta“ naujosios Europos TOP20 subfondas
Priežiūros institucijos pritarimo kolektyvinio investavimo subjekto sudarymo dokumentams data	2010 m. spalio 29 d.

2. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį pateikta ataskaita:

Nuo 2012 m. sausio 1 d. iki 2012 m. rugsėjo 30 d.

3. Duomenys apie valdymo įmonę:

Pavadinimas	UAB „Finasta Asset Management“
Įmonės kodas	126263073
Buveinė (adresas)	Maironio g. 11, LT-01124 Vilnius
Telefono numeris	1813
Fakso numeris	(8~5) 203 22 44
El. pašto adresas	info@finasta.com
Interneto svetainės adresas	www.finasta.com
Veiklos licencijos numeris	VJK-005
Kolektyvinio investavimo subjekto valdytojas, kiti asmenys priimančys investicinius sprendimus	Andrej Cyba, generalinis direktorius Valdybos narys; Tarass Buka, IPAS Finasta Asset Management (LV) Valdybos narys; Vitalijus Šostak, Fondų valdymo departamento direktorius, Valdybos narys; Tomas Krakauskas, generalinio direktoriaus pavaduotojas ir Portfelių valdymo departamento direktorius

4. Duomenys apie depozitoriumą:

Pavadinimas	AB SEB bankas
Įmonės kodas	112021238
Buveinė (adresas)	Gedimino pr. 12, LT-01103 Vilnius
Telefono numeris	(8~5) 268 28 00
Fakso numeris	(8~5) 268 23 33

II. GRYNŲJŲ AKTYVŲ, INVESTICINIŲ VIENETŲ AR AKCIJŲ SKAIČIUS IR VERTĖS

5. Grynųjų aktyvų (toliau - GA, investicinių vienetų (akcijų) skaičius ir vertė:

	Ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Prieš metus 2011.09.30	Prieš dvejus metus 2010.09.30
Grynųjų aktyvų vertė, Lt	35.993.541,0997	38.600.542,2638	41.087.810,0221	-
Investicinio vieneto (akcijos) vertė, Lt	69,5680	84,6155	74,1938	-
Investicinių vienetų (akcijų) esančių apyvartoje skaičius	517.386,6953	456.187,7872	553.790,3709	-

6. Per ataskaitinį laikotarpį išplatintų ir išpirktų investicinių vienetų ar akcijų skaičius ir bendra konvertavimo suma:

	Investicinių vienetų skaičius	Vertė, Lt
Išplatinta (konvertuojant pinigines lėšas į investicinius vienetus)	21.223,0447	1.694.840,09
Išpirkta (konvertuojant investicinius vienetus į pinigines lėšas)	82.421,9528	6.513.091,52

III. KOLEKTYVINIO INVESTAVIMO SUBJEKTO IŠLAIDŲ IR APYVARTUMO RODIKLIAI

7. Atskaitymai iš kolektyvinio investavimo subjekto turto:

Atskaitymai	Atskaitymų dydis		Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotų atskaitymų suma, Lt	% nuo ataskaitinio laikotarpio vidutinės grynųjų aktyvų vertės
	Maksimalus, nustatytas sudarymo dokumentuose	Ataskaitiniu laikotarpiu taikytas		
Už valdymą:				
<i>Nekintamas dydis</i>	1,5 proc. nuo subfondo vidutinės metinės GA vertės	1,5 proc. nuo subfondo vidutinės metinės GA vertės	436.110,38	1,12%
<i>Sėkmės mokestis</i>	15 proc. nuo subfondo GA vertės augimo	15 proc. nuo subfondo GA vertės augimo	-	-
Depozitoriumui	Ne didesnis kaip 0,5 proc. nuo vidutinės metinės GA vertės	0,5 proc. nuo vidutinės metinės GA vertės	65.678,81	0,17%
Už sandorių sudarymą	ne didesnis kaip 1 proc. nuo sudarytų sandorių vertės	ne didesnis kaip 1 proc. nuo sudarytų sandorių vertės	190.119,18	0,49%
Kitos veiklos išlaidos (platinimo mokestis)	2 proc. nuo subfondo vieneto vertės;	2 proc. nuo subfondo vieneto vertės;	4.674,88	0,01%
Kitos veiklos išlaidos (keitimo mokestis)	0,25 proc. nuo keičiamų subfondo vienetų vertės	0,25 proc. nuo keičiamų subfondo vienetų vertės	3.022,27	0,01%

Už auditą	Atlyginimas audito įmonei ir finansų įstaigoms už suteiktas paslaugas ne didesnis kaip 1 proc. nuo subfondo vidutinės metinės GA vertės	Atlyginimas audito įmonei ir finansų įstaigoms už suteiktas paslaugas ne didesnis kaip 1 proc. nuo subfondo vidutinės metinės GA vertės	11.289,67	0,03%
Kitos veiklos išlaidos (trečiųjų šalių mokesčiai)			6.045,53	0,02%
Kitos veiklos išlaidos (už banko paslaugas)			450,00	0,00%
Kitos veiklos išlaidos (teisinės išlaidos)	Ne daugiau kaip 1 proc. nuo Sudėtinio fondo vidutinės metinės GA vertės	Ne daugiau kaip 1 proc. nuo Sudėtinio fondo vidutinės metinės GA vertės	-	-
Išlaidų, įskaičiuojamų į BIK, suma:				519.574,39
Visų išlaidų suma:				717.390,72

8. Mokėjimai tarpininkams:

Tarpininko pavadinimas	Suteiktų paslaugų aprašymas	Atlygis už paslaugas, Lt 2012.09.30	Tarpininko ryšys su valdymo įmone
AB bankas „Finasta“	Komisinis mokestis už tarpininkavimą sudarant vertybinių popierių sandorius	190.119,18	Valdymo įmonės ir tarpininko kontroliuojantis asmuo yra tas pats
Iš viso	***	190.119,18	***

9. Informacija apie visus egzistuojančius susitarimus dėl mokėjimų pasidalijimo, taip pat apie paslėptuosius komisinius:

Per ataskaitinį laikotarpį valdymo įmonė nebuvo sudariusi jokių formalių ar neformalių susitarimų dėl mokėjimų pasidalijimo. Fondui nebuvo taikyti jokie paslėpti komisiniai mokesčiai.

10. Pavyzdys, iliustruojantis atskaitymų įtaką galutinei investuotojui tenkančiai investicijų gražai:

Informacija yra teikiama metų ataskaitoje.

IV. INFORMACIJA APIE KOLEKTYVINIO INVESTAVIMO SUBJEKTO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ

11. Ataskaitinio laikotarpio pabaigos investicinių priemonių portfelio sudėtis:

Informacija yra teikiama pusmečio ir metų ataskaitose.

12. Investicijų pasiskirstymas pagal investavimo strategiją atitinkančius kriterijus:

Informacija yra teikiama pusmečio ir metų ataskaitose

13. Per ataskaitinį laikotarpį įvykdyti išvestinių finansinių priemonių sandoriai, išskyrus tuos, kurie nurodyti šios ataskaitos 11 punkte:

Informacija yra teikiama pusmečio ir metų ataskaitose.

14. Priedo 11 punkte nurodytų išvestinių finansinių priemonių rūšys, su jomis susijusi rizika, kiekybinės ribos ir metodai, kuriais vertinama su išvestinių finansinių priemonių sandoriais susijusi kolektyvinio investavimo subjekto rizika. Būdas, kuriais išvestinė finansinė priemonė gali apsaugoti investicinių priemonių sandorį (investicinių priemonių poziciją) nuo rizikos:

Informacija yra teikiama pusmečio ir metų ataskaitose.

15. Iš išvestinių finansinių priemonių sandorių kylančių įsipareigojimų bendra vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:

Informacija yra teikiama pusmečio ir metų ataskaitose.

16. Pateikti analizę, kaip turimas investicinių priemonių portfelis atitinka (neatitinka) kolektyvinio investavimo subjekto investavimo strategiją (investicijų kryptis, investicijų specializaciją, geografinę zoną ir pan.):

Informacija yra teikiama pusmečio ir metų ataskaitose.

17. Nurodyti veiksnius, per ataskaitinį laikotarpį turėjusius didžiausią įtaką investicinių priemonių portfelio struktūros ir jo vertės pokyčiams:

Informacija yra teikiama pusmečio ir metų ataskaitose.

V. KOLEKTYVINIO INVESTAVIMO SUBJEKTO INVESTICIJŲ GRAŽA IR RIZIKOS RODIKLIAI

18. Lyginamasis indeksas (jei pasirinktas) ir trumpas jo apibūdinimas:

Informacija yra teikiama metų ataskaitoje.

19. To paties laikotarpio investicinio vieneto (akcijos) vertės pokyčio, investicinių priemonių portfelio metinės investicijų gražos (bendrosios ir grynosios) ir lyginamojo indekso (jei pasirinktas) reikšmės pokyčio ir kiti rodikliai per paskutinius dešimt Fondo veiklos metų:

Informacija yra teikiama metų ataskaitoje.

20. Vidutinė investicijų graža, vidutinis investicinio vieneto vertės pokytis ir vidutinis lyginamojo indekso (jei jis pasirinktas) reikšmės pokytis per paskutinius trejus, penkerius, dešimt metų (vidutinė grynoji investicijų graža, vidutinis investicinio vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytis apskaičiuojami kaip geometrinis, atitinkamai, metinių grynosios investicijų gražos, metinių investicinio vieneto vertės pokyčių ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčių vidurkis):

Informacija yra teikiama metų ataskaitoje.

21. Kiti rodikliai, atskleidžiantys investicinių priemonių portfelio riziką:

Informacija yra teikiama metų ataskaitoje.

VI. KOLEKTYVINIO INVESTAVIMO SUBJEKTO FINANSINĖ BŪKLĖ

22. Kolektyvinio investavimo subjekto finansinės ataskaitos, parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir teisės aktų reikalavimais:

22.1. Fondo grynujų aktyvų ataskaita:

Eil. Nr.	Turtas	Pastabos Nr.	Finansiniai metai 2012.09.30	Praėję finansiniai metai 2011.12.31
A.	TURTAS		38.690.598,82	36.092.842,52
I.	PINIGAI		2.245.417,47	358.400,40
II.	TERMINUOTIEJI INDĖLIAI		-	-
III.	PINIGŲ RINKOS PRIEMONĖS		-	-
III.1.	Valstybės išdo vekseliai		-	-
III.2.	Kitos pinigų rinkos priemonės		-	-
IV.	PERLEIDŽIAMIEJI VERTYBINIAI POPIERIAI		36.198.286,93	35.729.507,83
IV.1.	Ne nuosavybės vertybiniai popieriai		-	-
IV.1.1.	Vyriausybių ir centrinių bankų arba jų garantuoti ne nuosavybės vertybiniai popieriai		-	-
IV.1.2.	Kiti ne nuosavybės vertybiniai popieriai		-	-
IV.2.	Nuosavybės vertybiniai popieriai		36.198.286,93	35.729.507,83
IV.3.	Kitų kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos		-	-
V.	GAUTINOS SUMOS		246.894,42	4.934,29
V.1.	Investicijų pardavimo sandorių gautinos sumos		-	12,79
V.2.	Kitos gautinos sumos		246.894,42	4.921,50
VI.	INVESTICINIS IR KITAS TURTAS		-	-
VI.1.	Investicinis turtas		-	-
VI.2.	Išvestinės finansinės priemonės		-	-
VI.3.	Kitas turtas		-	-
B.	ĮSIPAREIGOJIMAI		90.056,56	99.301,42
I.	Finansinio ir investicinio turto pirkimo įsipareigojimai		-	-
II.	Įsipareigojimai kredito įstaigoms		-	-
III.	Įsipareigojimai pagal išvestinių finansinių priemonių sutartis		-	-
VI.	Valdymo įmonei ir depozitoriumui mokėtinos sumos		78.713,56	92.496,15
V.	Kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai		11.343,00	6.805,27
C.	GRYNIEJI AKTYVAI		38.600.542,26	35.993.541,10

22.2. Fondo grynujų aktyvų pokyčio ataskaita:

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai 2012.09.30	Praėję finansiniai metai 2011.09.30
I.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖ ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PRADŽIOJE		35.993.541,10	66.254.755,59
II.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖS PADIDĖJIMAS		-	-
II.1.	Dalyvių įmokos į fondą		485.702,15	3.686.451,89
II.2.	Iš kitų fondų gautos sumos		1.209.137,94	1.201.273,45
II.3.	Garantinės įmokos		-	-
II.4.	Palūkanų pajamos		105,00	1.924,51
II.5.	Dividendai		1.376.927,75	669.138,26
II.6.	Pelnas dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo		29.631.952,06	36.219.096,08
II.7.	Pelnas dėl užsienio valiutos kursų pokyčio		505.648,82	1.237.555,80
II.8.	Išvestinių finansinių priemonių sandorių pelnas		-	193.356,80
II.9.	Kitas grynujų aktyvų vertės padidėjimas		-	-
	PADIDĖJO IŠ VISO:		33.209.473,73	43.208.796,79
III.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖS SUMAŽĖJIMAS		-	-
III.1.	Išmokos fondo dalyviams		4.586.151,69	9.268.785,95
III.2.	Išmokos kitiems fondams		1.926.939,83	5.491.941,01
III.3.	Nuostoliai dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo		22.850.851,96	49.186.593,13
III.4.	Nuostoliai dėl užsienio valiutos kursų pokyčio		528.835,52	1.323.921,67
III.5.	Išvestinių finansinių priemonių sandorių nuostoliai		-	1.084.179,20
III.6.	Valdymo sąnaudos:		709.693,56	2.020.321,40
III.6.1.	Atlyginimas valdymo įmonei		436.110,38	1.276.382,79
III.6.2.	Atlyginimas depozitoriumui		65.678,81	166.475,53
III.6.3.	Atlyginimas tarpininkams		190.119,18	541.628,24
III.6.4.	Audito sąnaudos		11.289,67	12.726,78
III.6.5.	Kitos sąnaudos		6.495,53	23.108,07
III.7.	Kitas grynujų aktyvų vertės sumažėjimas		-	-
III.8.	Sąnaudų kompensavimas (-)		-	-
III.9.	Pelno paskirstymas		-	-
	SUMAŽĖJO IŠ VISO:		30.602.472,57	68.375.742,36
IV.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖ ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOJE		38.600.542,26	41.087.810,02

22.3. Aiškinamasis raštas:

22.3.1. Bendroji dalis:

Duomenys apie kolektyvinio investavimo subjektą

Pavadinimas	„Finasta“ naujosios Europos TOP20 subfondas
Teisinė forma	Suderintasis investicinis fondas
Priežiūros institucijos pritarimo kolektyvinio investavimo subjekto sudarymo dokumentams data	2010 m. spalio 29 d.
Veiklos laikas	Neribotas
Vieta	Vilnius

Duomenys apie valdymo įmonę

Pavadinimas	UAB „Finasta Asset Management“
Įmonės kodas	126263073
Buveinė (adresas)	Maironio g. 11, LT-01124 Vilnius
Telefono numeris	1813
Fakso numeris	(8~5) 203 22 44
El. pašto adresas	info@finasta.com
Interneto svetainės adresas	www.finasta.com
Veiklos licencijos numeris	VJK-005
Kolektyvinio investavimo subjekto valdytojas, kiti asmenys priimančys investicinius sprendimus	Andrej Cyba, generalinis direktorius Valdybos narys; Tarass Buka, IPAS Finasta Asset Management (LV) Valdybos narys; Vitalijus Šostak, Fondų valdymo departamento direktorius, Valdybos narys; Tomas Krakauskas, generalinio direktoriaus pavaduotojas ir Portfelijų valdymo departamento direktorius

Duomenys apie depozitoriumą

Pavadinimas	AB SEB bankas
Įmonės kodas	112021238
Buveinė (adresas)	Gedimino pr. 12, LT-01103 Vilnius
Telefono numeris	(8~5) 268 28 00
Fakso numeris	(8~5) 268 23 33

Duomenys apie audito įmonę, atlikusią metinių finansinių ataskaitų auditą

Pavadinimas	UAB „Ernst&Young Baltic“
Įmonės kodas	110878442
Buveinė (adresas)	Subačiaus g. 7, LT-01302 Vilnius
Telefono numeris	(8~5) 274 22 00

Ataskaitinis laikotarpis

Nuo 2012 m. sausio 1d. iki 2012 m. rugsėjo 30 d.

22.3.2. Apskaitos politika:

Teisės aktai, kuriais vadovaujantis parengtos finansinės ataskaitos

Finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis šiais teisės aktais:

- Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymas;
- Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas;
- Lietuvos Respublikos verslo apskaitos standartai.

Fondo turtas nominuotas litais, tačiau investuojama gali būti įvairia užsienio valiuta. Valdymo įmonė, siekdama išvengti nuostolių dėl valiutos kursų svyravimo neigiamos įtakos, yra numachiusi naudoti išvestines finansines priemones.

Investicinio Fondo finansiniai metai yra kalendoriniai metai. Fondo finansinės ataskaitos sudaromos per keturis mėnesius pasibaigus finansiniams metams.

Valdymo įmonė apskaitą tvarko ir šiose finansinėse ataskaitose visas sumas pateikia Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta - litais. Nuo 2002 m. vasario 2 d. litas yra susietas su euru santykiu 3,4528 lito už 1 eurą, o lito kursą kitų valiutų atžvilgiu kasdien nustato Lietuvos bankas.

Investavimo politika ir investicijų portfelio struktūra

Subfondo tikslas - siekti maksimalios investicijų į akcijas grąžos Naujosios Europos (be Rusijos) regione. Subfondo lėšos koncentruotai investuojamos į 15 - 25 regiono subfondo valdytojų patraukliausiai įvertintų bendrovių akcijų. Kiekviena įmonė kruopščiai vertinama bei analizuojama renkantis kuo perspektyvesnes ir patraukliai įvertintas bendroves. Mažas pozicijų skaičius Subfonde leidžia užtikrinti maksimalią pasirinktų pozicijų priežiūrą ir efektyvią subfondo struktūrą, tačiau gali daryti reikšmingą įtaką subfondo grynujų aktyvų vertės svyravimams.

Subfondo lėšos investuojamos į tokių subjektų (bendrovių ir KIS, investuojančių į tokias bendroves) finansines priemones, kurie veikia Naujosios Europos (be Rusijos) valstybėse. Iki 100 proc. subfondo investicijų portfelio sudaro investicijos į akcijas.

Situacijai rinkoje negalint pasiūlyti geresnių investavimo galimybių iki 10 proc. subfondo lėšų gali būti investuojamos į obligacijas ir kitų formų ne nuosavybės vertybinius popierius (vyriausybių ir įmonių). Subfondas gali investuoti į įvairaus laikotarpio ir kredito reitingo obligacijas.

„Finasta“ naujosios Europos TOP20 subfondas investuoja į besivystančių rinkų akcijas, kurioms yra būdingi dideli kainų svyravimai. Todėl besikeičianti situacija akcijų biržose gali sukelti didelius subfondo grynujų aktyvų vertės svyravimus.

Finansinės rizikos valdymo politika

Subfondo lėšos investuojamos į žemiau išvardintas finansines priemones, laikantis apibrėžtų subfondo tikslų ir investavimo politikos:

- akcijas, depozitoriumo pakvitavimus dėl akcijų ir į suderintuosius kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus (akcijas), kurių pagrindinė investavimo kryptis – akcijos, depozitoriumo pakvitavimai dėl akcijų;
- obligacijas ir kitų formų ne nuosavybės vertybinius popierius bei į suderintuosius kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus (akcijas), kurių pagrindinė investavimo kryptis – obligacijos ir kitų formų ne nuosavybės vertybiniai popieriai;
- kitus vertybinius popierius, suteikiančius teisę įsigyti ar perleisti perleidžiamuosius vertybinius popierius arba lemiančius piniginius atsiskaitymus, nustatomus atsižvelgiant į perleidžiamuosius vertybinius popierius, valiutas, palūkanų normas, pajamingumą, biržos prekes arba kitus indeksus ar priemones;
- kitus suderintuosius kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus (akcijas), kurių pagrindinė investavimo kryptis – perleidžiamieji vertybiniai popieriai, žaliavos, biržos prekės, valiutos, palūkanų normos, pajamingumai, kiti indeksai;
- specialiuosius kolektyvinio investavimo subjektus (alternatyvaus investavimo, privataus kapitalo, nekilnojamojo turto) ir kolektyvinio investavimo subjektus, kurių nereglementuoja Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas (investuojantys tiesiogiai į biržos prekes, žaliavas, valiutas ir kt.);
- pinigų rinkos priemones ir į suderintuosius kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus (akcijas), kurių pagrindinė investavimo kryptis - pinigų rinkos priemonės;
- indėlius kredito įstaigose;
- išvestines finansines priemones, kurios yra susietos su aukščiau nurodytomis finansinėmis priemonėmis, finansiniais indeksais, palūkanų normomis, valiutomis ar valiutos kursais, jei jos naudojamos rizikai valdyti.

Subfondo investicijų portfelių sudėtis turi atitikti Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatyme numatytus investicijų portfelio diversifikavimo reikalavimus ir investavimo apribojimus.

Subfondo finansinė rizika valdoma išskaidant (diversifikuojant) investicijų portfelį pagal fondo taisyklėse numatytus diversifikavimo principus.

Investicinis komitetas, priimdamas sprendimus dėl Subfondo investicijų portfelio sudėties, privalo atsižvelgti į esamą portfelio rizikingumą, taip pat į priimamų investicinių sprendimų poveikį bendram portfelio rizikingumui. Subfondo portfelio rizika įvertinama periodiškai ir pateikiama investicinio komiteto posėdžiui ne rečiau kaip vieną kartą per kalendorinių metų ketvirtį.

Subfondo investicijų portfelio rizika įvertinama atsižvelgiant į portfelį sudarančių VP:

- emitento kredito reitingą;
- kainos jautrumą palūkanų normų pokyčiams;
- nominalo valiutos istorinius ir prognozuojamus kainų svyravimus;
- trukmę;
- pajamingumą;
- VP svorį investicijų portfelyje.

Į įmonių, priklausančių grupei, kuri turi sudaryti konsoliduotą finansinę atskaitomybę, išleistus perleidžiamuosius vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemones gali būti investuota ne daugiau kaip 20 procentų subfondo GA.

Subfondui kartu su Valdymo įmone ir kitais Valdymo įmonės valdomais suderintaisiais kolektyvinio investavimo subjektais priklausančios kurio nors emitento akcijos negali suteikti daugiau kaip 1/10 visų balsavimo teisių emitento visuotiniame akcininkų susirinkime.

Subfondas gali įsigyti ne daugiau kaip:

- 10 procentų visų balso teisių nesuteikiančių emitento akcijų;
- 10 procentų visų emitento obligacijų ir kitų formų ne nuosavybės vertybinių popierių;
- 25 procentus kito kolektyvinio investavimo subjekto investicinių vienetų arba akcijų;
- 10 procentų vieno emitento išleistų pinigų rinkos priemonių.

Valdymo įmonė ne rečiau kaip vieną kartą per 3 metus peržiūri investavimo strategiją, o prireikus ją keičia.

Turto ir įsipareigojimų padidėjimo bei sumažėjimo pripažinimo principai

Skaičiuojant Subfondo GA vertę, yra apskaičiuojama:

- turto vertė;
- įsipareigojimų (nejtrauktų į GA vertę) vertė;
- turto ir įsipareigojimų verčių skirtumas, kuris ir atspindi GA vertę.

Subfondo turto ir įsipareigojimų skaičiavimas yra grindžiamas jų tikrąja verte, kuri atspindi GA vertę, už kurią labiausiai tikėtina šiuos aktyvus parduoti.

Subfondo turtas ir įsipareigojimai skaičiuojami pagal Verslo apskaitos standartų reikalavimus.

Subfondo turtas (ar jo dalis) yra nurašomas tik tada, kai:

- įgyvendinamos teisės į šį turtą (ar jo dalį);
- baigiasi teisių galiojimo laikas arba kai šios teisės perduodamos.

Įsipareigojimai (ar jų dalis) turi būti nurašomi tik tada, kai jie išnyksta, t. y. kai Subfondo įsipareigojimai įvykdomi, anuliuojami ar nustoja galioti.

Skaičiuojant Subfondo GA vertę, užsienio valiuta denominuotų turto ir įsipareigojimų vertė nustatoma pagal Lietuvos banko nustatytą oficialų tos valiutos ir lito kursą, galiojantį vertinimo dieną.

Atskaitymų kaupimo bendrovei ir depozitoriumui taisyklės

Atlyginimas Valdymo įmonei už Subfondo valdymą mokamas iš Subfondo lėšų.

Atlyginimą Valdymo įmonei sudaro:

- sėkmės mokestis – ne didesnis kaip 15 (penkiolika) procentų nuo Subfondo GA vertės augimo;
- turto valdymo mokestis – ne didesnis kaip 1,5 (vienas ir penkios dešimtosios) procentų nuo Subfondo vidutinės metinės GA vertės.

Į atlyginimą Valdymo įmonei nėra įskaičiuotas Valdymo įmonės imamas atlyginimas už Subfondo vienetų platinimą ir keitimą (keitimo mokestis taikomas keičiant vieno subfondo vienetus į kito subfondo vienetus):

- Subfondo investicinio vieneto pardavimo kaina yra lygi Subfondo vieneto vertės ir ne didesnio kaip 2 (dviejų) procentų užmokesčio platinimo išlaidoms padengti sumai.
- Subfondo investicinio vieneto keitimo kaina yra lygi Subfondo vieneto vertės ir ne didesnio kaip 0,25 procentų užmokesčio keitimo išlaidoms padengti sumai.

Platinimo / keitimo mokesčius, kurie yra įtraukti į Subfondo vieneto pardavimo / keitimo kainą, už įsigyjamus Subfondo vienetus moka Dalyvis pagal Fondo vienetų pirkimo – pardavimo sutartį.

Platinimo ir keitimo mokesčiai į GA vertės skaičiavimus nėra įtraukti.

Atlyginimas Valdymo įmonei skaičiuojamas kaupimo principu kiekvieną darbo dieną nuo Subfondo GA vertės bei Subfondo vieneto vertės prieaugio tą dieną, laikantis vienalaikiškumo principo. Atlyginimas Valdymo įmonei mokamas kas mėnesį iki kito mėnesio 10 (dešimtos) kalendorinės dienos.

Sėkmės mokesčio skaičiavimo periodas yra nuo kiekvienų kalendorinių metų sausio 1 d. iki tų pačių kalendorinių metų gruodžio 31 d. Sėkmės mokestis skaičiuojamas remiantis Aukščiausios pasiektos ribos principu (*angl. High water mark*). Sėkmės mokestis yra apskaitomas kiekvieną darbo dieną nuskaiciuojant iš Fondo vieneto vertės dienos prieaugio sėkmės mokesčio dydį, nustatytą Fondo dokumentuose. Taikant Aukščiausios pasiektos ribos principą, sėkmės mokestis yra nuskaiciuojamas iš Fondo vieneto vertės dienos prieaugio tik tuo atveju, jei vieneto vertė yra didesnė už visas kada nors anksčiau buvusias Fondo vieneto vertes (daugiau informacijos rasite Aiškinamojo rašto 1 pastaboje).

Pasibaigus kalendoriniams metams, atlyginimo už valdymą dydis yra tikslinamas. Per kalendorinius metus susidarę permokėjimai per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo finansinių metų pabaigos grąžinami Fondui, o susidarę įsiskolinimai turi būti per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo finansinių metų pabaigos sumokėti Valdymo įmonei.

Valdymo įmonės gražintų Fondui permokėjimų suma yra didinama Fondo GA vertė.

Atlyginimas Depozitoriumui už Depozitoriumo pagal sutartį suteiktas paslaugas mokamas iš Subfondo lėšų ir negali viršyti 0,5 (penkių dešimtųjų) procento nuo vidutinės metinės Subfondo GA vertės.

Atlyginimą Depozitoriumui sudaro mokestis už:

- subfondo turto saugojimą, skaičiuojamas kaupimo principu kiekvieną dieną nuo Subfondo GA vertės. Skaičiuojant atlyginimą laikoma, kad metuose yra faktinis darbo dienų skaičius;
- judėjimą finansinių priemonių sąskaitose, kuris yra skaičiuojamas kiekvieną darbo dieną, kai buvo vykdomos operacijos finansinių priemonių sąskaitose.

Atlyginimas Depozitoriumui mokamas už kiekvieną praėjusį metų ketvirtį iki kito ketvirčio 10 (dešimtos) dienos.

Pasibaigus kalendoriniams metams, atlyginimo už turto saugojimą dydis yra tikslinamas. Per kalendorinius metus susidarę permokėjimai už turto saugojimą per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo finansinių metų pabaigos gražinami Fondui, o susidarę Fondo įsiskolinimai turi būti per 30 (trisdešimt) kalendorinių nuo finansinių metų pabaigos dienų sumokėti Depozitoriumui.

Depozitoriumo gražintų Fondui permokėjimų suma yra didinama Fondo GA vertė.

Investicijų įvertinimo metodai, investicijų pervertinimo periodiškumas

Finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama Baltijos šalių reguliuojamose rinkose (Rygos, Talino ir Vilniaus VPB), tikroji vertė nustatoma pagal rinkos viešai paskelbtą vertinimo dieną vidutinę rinkos kainą, finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama šiame punkte nenurodytose reguliuojamose rinkose tikroji vertė nustatoma pagal uždarymo kainą, išskyrus atvejus, kai:

- finansinės priemonės yra kotiruojamos keliose reguliuojamose rinkose, jų tikrajai vertei nustatyti naudojama tos reguliuojamos rinkos, kurioje vyko intensyvesnė prekyba šiomis finansinėmis priemonėmis, duomenys;
- pagal aukščiau pateiktą kriterijų neįmanoma pagrįstai pasirinkti reguliuojamos rinkos, kurios duomenimis remiantis, turi būti nustatoma finansinės priemonės tikroji vertė, jai nustatyti naudojama reguliuojamos rinkos, kurioje yra finansinės priemonės emitento buveinė, duomenys;
- per paskutiniąją prekybos sesiją finansine priemone nebuvo prekiaujama, finansinės priemonės tikrosios vertės nustatymui naudojama paskutinė žinoma, tačiau ne daugiau kaip prieš 30 (trisdešimt) dienų buvusi vidutinė rinkos kainą arba uždarymo kainą, jei nuo paskutinės prekybos dienos neįvyko esminių įvykių, dėl kurių dabartinė rinkos kainą yra reikšmingai mažesnė ar didesnė nei paskutinė žinoma;
- finansine priemone nebuvo prekiaujama daugiau kaip 30 (trisdešimt) dienų iki vertinimo dienos arba buvo prekiaujama rečiau nei nustatyta Valdymo įmonės valdomų fondų grynujų aktyvų vertės skaičiavimo reikalavimuose, finansinės priemonės tikroji

vertė nustatoma pagal paskutinę vidutinę kainą tarp pasiūlos ir paklausos (angl. *mid market*);

- reguliuojamoje rinkoje nėra finansinės priemonės pasiūlos, tai ši finansinė priemonė apskaitoma už finansinės priemonės paklausos kainą. Jei reguliuojamoje rinkoje nėra finansinės priemonės paklausos, ši finansinė priemonė yra apskaitoma pagal finansinės priemonės pasiūlos kainą padalintą iš dviejų;
- atitinkama bendrovė pasitraukia iš prekybos sąrašų reguliuojamoje rinkoje (akcijos yra delistinguojamos) arba reguliuojamoje rinkoje nėra nei finansinės priemonės paklausos, nei pasiūlos kainos, finansinė priemonė vertinama atsižvelgiant į vienos ar kelių panašių bendrovių grynojo pelno, tenkančio vienai akcijai (naudojant vidutinį svertinį paprastųjų akcijų skaičių, buvusį apyvartoje tam tikrą periodą), santykį, padaugintą iš vertinamosios bendrovės grynojo pelno, tenkančio vienai akcijai;

Finansinės priemonės, kuriomis reguliuojamose rinkose neprekiuojama, vertinamos tokia tvarka:

- akcijos, depozitoriumo pakvitavimai dėl akcijų:
 - Jei objektyviai galima nustatyti, jog finansinė priemonė nėra likvidi, vertinama atsižvelgiant į panašios bendrovės (panašių bendrovių) pelno, tenkančio vienai akcijai (naudojant vidutinį svertinį paprastųjų akcijų skaičių, buvusį apyvartoje tam tikrą periodą), santykį, padaugintą iš vertinamosios bendrovės pelno, tenkančio vienai akcijai bei suteikiant diskontą už turto nelikvidumą;
 - Kai negalima objektyviai nustatyti finansinės priemonės vertės anksčiau nurodytu būdu, finansinės priemonės tikroji vertė gali būti nustatoma pagal nepriklausomo verslo vertintojo, turinčio teisę verstis tokia veikla, įvertinimą, jei nuo vertinimo praėjo ne daugiau nei vieneri metai ir jei po įvertinimo neįvyko esminių įvykių, dėl kurių dabartinė rinkos kaina yra reikšmingai mažesnė ar didesnė nei nustatyta vertintojo, arba vertinama pagal tikėtiną pardavimo kainą, nustatytą pagal parinktą vertinimo modelį, nurodytą Valdymo įmonės valdomų fondų grynujų aktyvų vertės skaičiavimo reikalavimuose, kuris finansų rinkoje yra visuotinai taikomas ir pripažintas.
- Obligacijos ir kitų formų ne nuosavybės vertybiniai popieriai vertinami pagal Valdymo įmonės valdomų fondų grynujų aktyvų skaičiavimo reikalavimus. Siekiant kuo tiksliau įvertinti šių finansinių priemonių vertę, obligacijos ir kitų formų ne nuosavybės vertybiniai popieriai vertinami šiais būdais (prioriteto tvarka):
 - Priemonės, iki kurių išpirkimo liko daugiau nei metai, vertinamos pagal subfondo taisyklėse nurodytą formulę. Subfondo taisyklės galima rasti internete adresu www.finasta.com.
 - Priemonės iki kurių išpirkimo liko mažiau nei metai, vertinamos pagal Subfondo taisyklėse nurodytą formulę. Subfondo taisyklės galima rasti internete adresu www.finasta.com.
 - Lietuvos Respublikos finansinių priemonių pajamingumas nustatomas pagal ne mažiau kaip trijų pirminių dilerių (pvz., AB SEB bankas, AB DnB Nord bankas, AB „Swedbank“,

- AB bankas „Finasta“) siūlomų konkrečios emisijos tos dienos geriausios pirkimo (mažiausia BID) ir pardavimo (didžiausia ASK) pajamingumų vidurkį;
- Finansinė priemonė vertinama sukauptų palūkanų metodu (amortizuojant Finansinės priemonės vertę).
 - Užsienio obligacijų ir kitų formų ne nuosavybės vertybinių popierių tikroji vertė nustatoma pagal Valdymo įmonės valdomų fondų grynujų aktyvų skaičiavimo reikalavimus.
 - Išvestinės finansinės priemonės vertė nustatoma pagal tikėtiną pardavimo kainą, nustatytą pagal parinktą vertinimo modelį, nurodytą Valdymo įmonės valdomų fondų grynujų aktyvų vertės skaičiavimo reikalavimuose, kuris finansų rinkoje yra visuotinai taikomas ir pripažintas;
 - KIS vienetai (akcijos) vertinami pagal paskutinę viešai paskelbtą išpirkimo kainą;
 - Pinigų rinkos priemonės, kurių išpirkimo terminas arba iki jo likęs laikas ne ilgesnis kaip 397 dienos arba kurių pajamingumas reguliariai tikslinamas pagal pinigų rinkos sąlygas ne rečiau kaip kartą per 397 dienas, arba kurių rizika, įskaitant kredito ir palūkanų normos rizikas, yra labai panaši į riziką finansinių priemonių, kurių išpirkimo terminas ir pajamingumas atitinka anksčiau nurodytus požymius, gali būti vertinamos amortizuotos savikainos metodu;
 - Terminuotieji indėliai bankuose vertinami pagal amortizuotos savikainos vertę;
 - Grynieji pinigai ir lėšos kredito įstaigose, išskyrus terminuotuosius indėlius, vertinami pagal nominalią vertę;
 - Kitas turtas vertinamas pagal labiausiai tikėtiną pardavimo kainą, nustatytą pagal parinktą vertinimo modelį, nurodytą Valdymo įmonės valdomų fondų grynujų aktyvų vertės skaičiavimo reikalavimuose, kuris finansų rinkoje yra visuotinai taikomas ir pripažintas.

Investicinio vieneto vertės nustatymo taisyklės

Pradinė Subfondo vieneto vertė – 100 (vienas šimtas) litų.

Subfondo GA vertė skaičiuojama kiekvieną darbo dieną pagal Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijos patvirtintą GA vertės skaičiavimo metodiką ir Valdymo įmonės valdybos patvirtintus Valdymo įmonės valdomų fondų grynujų aktyvų vertės skaičiavimo reikalavimus.

Subfondo vieneto vertė nustatoma Subfondo GA vertę padalijus iš visų apyvartoje esančių subfondo vienetų skaičiaus. Bendra visų subfondo vienetų vertė visada yra lygi to subfondo GA vertei. Subfondo vieneto vertė skaičiuojama keturių skaičių po kablelio tikslumu ir apvalinama pagal matematinės apvalinimo taisykles.

Valiuta, kuria apskaičiuojami Subfondo GA vertė ir Subfondo vieneto vertė – litai.

Einamosios dienos Subfondo GA vertė ir Subfondo vieneto vertė yra paskelbiamos iki kitos darbo dienos 12.00 valandos interneto tinklalapyje www.finasta.com.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigams priskiriami pinigai Fondo banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentais pripažįstami trumpalaikiai indėliai (iki 3 mėn.). Terminuoti indėliai apskaitomi nominalia verte, iki termino pabaigos kaupiant palūkanas tiesiniu būdu.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai, nominuoti užsienio valiuta, įvertinami Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta pagal skaičiavimo dienos oficialų Lietuvos Banko nustatomą valiutų kursą.

Pobalansiniai įvykiai

Po ataskaitinio laikotarpio pabaigos reikšmingų pobalansinių įvykių nebuvo.

22.3.3. Aiškinamojo rašto pastabos:

1. Pastaba. Finansinės atskaitomybės audita nuo 2012 m. atlieka:

Audito įmonės pavadinimas	Uždaroji akcinė bendrovė “PricewaterhouseCoopers”
Buveinės adresas	J. Jasinskio g. 16B, LT-01112 Vilnius
Telefonas	(8~5) 239 2300
Leidimo verstis audito veikla numeris ir išdavimo data	Nr. 001273, 2005 m. gruodžio 20 d.

23. Visas audito išvados tekstas:

Informacija yra teikiama metų ataskaitoje.

24. Informacija apie kolektyvinio investavimo subjekto investicinės veiklos pajamas ir patirtas sąnaudas per ataskaitinį laikotarpį:

I.	Pajamos iš investicinės veiklos	
1.	<i>Palūkanų pajamos</i>	105,00
2.	<i>Realizuotas pelnas iš investicijų j:</i>	2.455.297,36
2.1	nuosavybės vertybinius popierius	2.366.414,91
2.2	vyriausybės ne nuosavybės vertybinius popierius	-
2.3	jmonių ne nuosavybės vertybinius popierius	-
2.4	finansines priemones	-
2.5	išvestines finansines priemones	-
2.6	kitų kolektyvinio investavimo subjektų vienetų	-
2.7	kita (dividendai, atkarpa, valiuta)	1.353.741,05
3.	<i>Nerealizuotas (nuostolis) pelnas iš:</i>	6.781.100,10
3.1	nuosavybės vertybinių popierių	6.781.100,10
3.2	vyriausybės ne nuosavybės vertybinių popierių	-
3.3	jmonių ne nuosavybės vertybinių popierių	-
3.4	finansinių priemonių	-
3.5	išvestinių finansinių priemonių	-
3.6	kitų kolektyvinio investavimo subjektų vienetų	-
3.7	Kitų	-
	Pajamų iš viso	9.236.502,46
II.	Sąnaudos	
1.	<i>Veiklos sąnaudos:</i>	717.390,71
1.1	atskaitymai už valdymą	443.807,52
1.2	atskaitymai depozitoriumui	65.678,81
1.3	mokėjimai tarpininkams	190.119,18
1.4	mokėjimai už auditą	11.289,67
1.5	kiti atskaitymai ir išlaidos	6.495,53
2.	<i>Kitos išlaidos</i>	-
	Sąnaudų iš viso	717.390,71
III.	Grynosios pajamos	8.519.111,75
IV.	Išmokos (dividendai) investicinių vienetų savininkams	-
V.	Reinvestuotos pajamos	9.738.970,35

25. Kita reikšminga informacija apie kolektyvinio investavimo subjekto finansinę būklę, veiksniai ir aplinkybės, turėję įtakos kolektyvinio investavimo subjekto turtui ar įsipareigojimams:

Kitos reikšmingos informacijos apie kolektyvinio investavimo subjekto finansinę būklę, veiksniai ir aplinkybės, turėję įtakos kolektyvinio investavimo subjekto turtui ar įsipareigojimams nėra.

VII. INFORMACIJA APIE DIVIDENDŲ IŠMOKĖJIMĄ

26. Informacija apie priskaičiuotus ir (ar) išmokėtus dividendus:

Per ataskaitinį laikotarpį Fondas klientams neišmokėjo ir neapskaitė mokėtinų dividendų.

VIII. INFORMACIJA APIE KOLEKTYVINIO INVESTAVIMO SUBJEKTO REIKMĖMS PASISKOLINTAS LĖŠAS

27. Kolektyvinio investavimo subjekto reikmėms pasiskolintos lėšos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:

Per ataskaitinį laikotarpį ir jo pabaigoje Fondo reikmėms pasiskolintų lėšų nebuvo.

IX. KITA INFORMACIJA

28. Paaiškinimai, komentarai, iliustruojamoji grafinė medžiaga ir kita svarbi informacija apie kolektyvinio investavimo subjekto veiklą, kad investuotojas galėtų tinkamai įvertinti subjekto veiklos pokyčius ir rezultatus:

1 paveikslas. Investicinio vieneto vertės pokytis nuo Subfondo veiklos pradžios

X. ATSAKINGI ASMENYS

29. Konsultantų, kurių paslaugomis buvo naudotasi rengiant ataskaitą (finansų maklerio įmonės, auditoriai, kt.), vardai, pavardės (juridinių asmenų pavadinimai), adresai, leidimo verstis atitinkama veikla pavadinimas ir numeris:

Konsultantų paslaugomis ruošiant ataskaitas nebuvo naudotasi.

30. Ataskaitą parengusių asmenų vardai, pavardės, pareigos, darbovietė (jeigu ataskaitą rengę asmenys nėra bendrovės darbuotojai):

Ataskaitas parengė valdymo įmonės darbuotojai.

31. Valdymo įmonės administracijos vadovo, vyriausiojo finansininko, ataskaitą rengusių asmenų ir konsultantų patvirtinimas, kad joje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką pateikiamų rodiklių vertėms:

Aš, UAB „Finasta Asset Management“ generalinis direktorius Andrej Cyba, patvirtinu, kad ataskaitoje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką pateikiamų rodiklių vertėms.

(parašas)

Aš, UAB „Finasta Asset Management“ vyr. finansininkė Audronė Minkevičienė, patvirtinu, kad ataskaitoje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką pateikiamų rodiklių vertėms.

(parašas)

32. Asmenys, atsakingi už ataskaitoje pateiktą informaciją:

32.1. už ataskaitą atsakingi įmonės valdymo organų nariai, darbuotojai ir administracijos vadovas;

Vardas ir pavardė	Andrej Cyba	Audronė Minkevičienė
Pareigos	Generalinis direktorius	Vyriausioji finansininkė
Telefono numeris	(8~5) 236 18 56	(8~5) 203 22 36
Fakso numeris	(8~5) 203 22 44	(8~5) 203 22 44
El. pašto adresas	Andrej.Cyba@finasta.com	Audrone.Minkeviciene@finasta.com

32.2. jeigu ataskaitą rengia konsultantai arba ji rengiama padedant konsultantams, nurodyti konsultantų vardus, pavardes, telefonų ir faksų numerius, el. pašto adresus (jeigu konsultantas yra juridinis asmuo, nurodyti jo pavadinimą, telefonų ir faksų numerius, el. pašto adresą bei konsultanto atstovo(-ų) vardą, pavardę); pažymėti, kokias konkrečias dalis rengė konsultantai arba kokios dalys parengtos jiems padedant, ir nurodyti konsultantų atsakomybės ribas.

Konsultantų paslaugomis rengiant ataskaitas nesinaudota.